

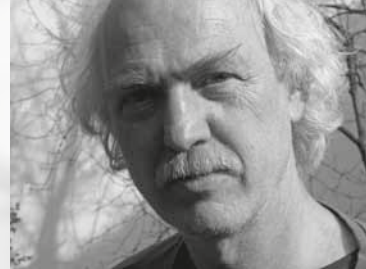
BELLA

BELLA SICILIA

Cefalù

„*Abbiamo un letto per la donna,
ma Voi...!*”, mondta a hentes sógornője.
Én aludjak a dóm előtti lépcsőn.
Végül is hol van közelebb az ember
istenhez, mint álmában, meg a dómhoz
a *piazzáról* felszökdelő lépcsőn?
És hol van közelebb emberhez isten,
mint itt, a Pantokrátor képmásában,
ki úgy néz rád az apszis magasából,
hogy nincs többé a földön maradásod?
Ítéljen hát és emeljen magához,
amíg a donna, bár nem önszántából,
az albergóban más donnával alszik!
Lehet, hogy még egy érdekes menyegző
lesz idén, ahol én leszek a *sposa*?
Talán ezért jöttem a kék Itáliába,
hogy *transsubstantiában* legyen részem?
Itt este is olyan meleg az ájer,
hogy fürdőnadrágban is ledőlhetnék;
egy *vino rosso* lesz a hálótársam
és navigátorom az égi ágyba,
zenélő angyalaim a kabócák.

SICILIA

Nászút-cserepek 1980

Aztán mégis megkönyörült a hentes,
pedig a falu ezzel ellentétes
döntést hozott, hisz akárhova küldtek,
a hírem láthatóan megelőzött,
hiába mondta biztosra a küldő,
hogy van szobája annak, akihez küld,
telefonon most erősítették meg
(csak neki ne legyen, ez volt a lényeg),
a helyzet önmagát reprodukálta,
senki sem akart kilógni a sorból,
Cefaluban a foglalt volt a törvény,
a két bőrönd ott várt a húsüzletben
egész délután, este tíz felé járt,
nem volt esély több pofára esésre,
visszamentem, hogy N. albergójába
elvigyem őket, fel a másodikra,
majd lesz valahogy, édes jó istenkém,
és akkor mint egy manó, nem tudom, hogy
(talán a falakon át közlekedve,
szigorúan a házak belsejében),

a nem épp manó termetű mészáros
egyszer csak, hipp-hopp, ott termett előttem,
elvette tőlem a két súlyos koffert,
felrohant velük N.-hez a szobába,
a megriadt N.-t visszaparancsolta,
„signor’, non si deve aver paura”,
belém karolt, és elvonszolt egy helyre;
a sötétben emeletes vaságyak
fehérlettek, barlang volt, semmi kétség,
ajtó sehol, de, *gratis*, magyarázta,
mutatta, hol a mosdó, *bona notte!*
Úgy otthagytott, mint szent Pált az oláhok,
öngyújtó sercent, lüktető parázs járt,
a füstködben férfiak jöttek-mentek,
ez volt a hely, ahol a felszolgálók
még húzhatták magukat minden éjjel,
idénymunkásnak járó tömegszállás,
alkalmi fészek lúzer nászutasnak.

Palermo

A szimpla fekete öltönyös férfi,
aki a palermói állomáson
összehajtott cédulát csúsztatott kint
a falon lévő egyik repedésbe,
nem hithű zsidó volt, aki fohászat
így adta át a Mindenség Urának,
hanem egy szimpla helyi maffiózó,
aki az alvilágnak tett jelentést,
hogy pontosan miről, az nem derült ki,
mindenesetre láttuk másnap éjjel,
Palermóban nem babra meg a játék,
nem véletlen jár rendőri kíséret
a turistabusztól a múzeumba,
még ha csupán öt zebracsíkon át is,
nem véletlen tűntek el egy csapásra
a helyi gyalogosok fényes nappal
a főutak járdáiról, a korzó
olyan kihalt, állapította N. meg,
mintha a pestis sújtotta Oranba
csöppentünk volna, Camus regényébe,
amelyet N. elszánt műkedvelőként
lefordított és szüntelen idézett
(a hivatalos fordító szerinte

az összes mondatot feltupírozta),
a hasonlat nem volt egészen pontos,
mert az, ami másnap éjszaka történt,
azután, hogy bezárt a játékbarlang,
mely ott üzemelt egy szinttel alattunk,
s megitták a magukét a krupiéék is,
az összes ajtót, kaput mind bevágták,
és autóik is felbőgtek az éjben,
és hosszan túrázva várták a nem tudom mit,
egyszer csak infernális lármájuk lecsengett,
az ember azt hihette, vége, vége,
kiengedhet egy nagy ölelkezésben,
ám ekkor a nászággy fölötti ablak
négyyszer egymás után zörrent keményen,
mintha valaki bekopogott volna,
ami a harmadikon képtelenség,
az utca frontja felől legalábbis,
hacsak egy üzenő lélekmadár nem
akar bejönni, volt már erre példa,
de nem, szemközt a mellékutca sarkán,
az ablakon kinézve észrevettem,
valaki fekszik a fénytócsa szélén,
fekete sziluett, érinti éppen

a sárga kört, és ahogy most lepergett
a négy zöreje az emlékezetemben,
rádöbbsentem, ezek lövések voltak,
egy másfajta, nem éppen az a pestis;
vártuk, hogy majd felvijjog a sziréna,
de mintha tél volna és hóba veszne
a város, olyan süket csend szakadt rá,
még hajnalban is ott feküdt a holttest,
igaz, valaki közben letakarta,
a szállásadónőnk, lisztarcú, fonnyadt,
fekete ruhás, rengő mellű asszony,
akit mi csak Bubulinának hívtunk
(a játéktermet is ő működtette),
úgy köszönt reggel ránk, olyan mosollyal,
mintha a szobát mától ingyen adná,
csak meg ne gondoljuk, csak itt ne hagyjuk,
erényesebb helyet úgysem találunk,
mintha mi volnánk Tamino és Pamina,
akik a tűzpróbát éppen kiálltuk,
olyan anyásan fixírozott minket
hullámzó keble iker-Golgotája;
miniatúr termékenység-talizmán,
Krisztus fickándozott a vágatában.

Taormina

Ne gyere nekem mindig a szavakkal,
ez olyan irodalmi handabanda,
a színeket nem érted, az is egy nyelv,
olyan, mint a zene; mérték, arányok,
egy kép a nyelvek kvintesszenciája,
például a *Sziklás Madonna*; ott van
a Natúra mint istenadta színtér,
a megmunkálatlan tömbök beszélnek,
a kő a Természet nagy barna csontja,
nézd csak, hogy fent és lent lebegve tartja
az ősegyensúlyt, a teher eloszlik,
leghátul az a kék hegy, az a zöld víz,
ha nem tudnád, a nemződés-előtti,
középen ez a barna sziklabarlang,
ez a szentély, az intrauterális
lakóhelye az individuumnak,
amely elől négy személyben ölt testet,
a legkisebb a legnagyobb közöttük,
Keresztelő János a küszöb őre,
Mária mint Természet egyszerre óv-áld
s a Szellem előtt térdet hajtva hódol,
az isteni szférából jön az angyal,
ez a négy szféra a mi teljességünk;
és nézd a fényt, ahogy a testen olvas,
értelmezi a formát és kibontja,
a fény a kereszt függőleges ága,
a jang fele a lét-misztériumnak,
de egymagában puszta pózna volna,
sugárzó bot az úri pusztaságban,
ha vízszintesként nem szegődne hozzá
az árnyék és nem metszené az útját,
egyszerre több kinyilatkoztatás él
a képen, de maradjunk a színeknél,
a kívül kék és belül aranyárga
köpeny egy világkép a színek nyelvén,
a makro- és a mikrokozmosz ikrek;
valahol itt tarthatott N. előadása,
mikor feszült figyelmem, mint a magnó-
kazetta, lejárt, kattanva kikapcsolt;
az amfiteátrum álomszerű lett,
a földön fekvő oszlopdarabok, mint
kivert fogak, a falhiány közepén,

mint a bezúzott orr, a bolthajtások
kétoldalt (át lehetett látni rajtuk),
mint Oidipusz fénytelen szeme párja,
vak számúzótté, fürkészték a semmit,
a sziklás dombok, gyapjas halmok vissza-,
visszanéztek, mint istenbizonyíték,
mint véletlenül erre hajtott birkák
az idő véghetetlen legelőjén,
bukolikusan visszamosolyogtak:
kár erőlködni, na de azért szép volt –
egy óriás homlok zölden vetett ráncot;
ezt nem látta Odipusz jobb szemével,
a ballal meg azt nem volt módja látni,
ahogy a tajték számlálja a percet,
de elfelejti, hiszen túl sem éli,
erre gondoltam a romok fejével,
a görög színházéval: a szigetre,
melynek királya ott szemközt pőfékelt,
és nem volt messzebb, mint Szentendre
Pesttől,
körülbegette pára glóriája,
jótékonyan takarta Empedoklést,
aki fejest ugrott a tisztulásba,
s minden bizsonnyal tisztán él azóta,
nem izgatja szeretet és viszály sem,
úgy él, mint a király tanácsadója,
ő makulátlan, nem úgy a királya,
az nem bír uralkodni agynyomásán,

a tüzesen tekergő fortyogáson;
őrült volt, hallottam, *királyt a napra
kitenni, írta, amatőr, dilettáns,*
rajzolni sem tudott, sem komponálni,
azt mondta, *bal szemével ellenőrzi
a nap energiáit,* mutatott N. az égre,
az ég mintha tükörképe lett volna
N. akkori, még nem fáradt szemének,
akkorát nevetett, hogy beleszédült,
a kék vele nevetett, a tükörkép,
világos, szúrós, mediterrán kék volt,
beleszédült egyik a másikába,
képzeld, őrült volt, azt állította,
a pozitívummal van kapcsolatban,
meg hogy: eddig késett, *most kerül előtérbe,*
de hallgassák meg, *tenyésszenek selymet,*
és garantálja, helyrejön az ország,
vagy százmilliót kapnak vagy egy inget,
N. úgy nevetett, hogy el kellett kapnom,
de estében azt mondta, jól jegyezd meg:
Csontváry csak egy naplementét festett,
a kultúra kifordult kulisszáit
épp eltűnés előtt a fehércsákós
Napoleon-Etna előtérben,
egyetlen esetleges naplementét,
a rézarany dél és a poroszkék észak
találkozását egy őrült szemével,
na de hát ez csak színpad, hol a mélység?

■ **Halasi Zoltán** Budapesten született 1954-ben. Kötete a Kalligramnál: Jichak Katzenelson: *Ének a kiirtott zsidó népről* – Halasi Zoltán: *Út az üres éghez* (2014)